

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

Protokolant Elżbieta Wawer

w sprawie **P. K.**

oskarżonego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 sierpnia 2021 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w R.

z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt V Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 18 września 2019 r., sygn. akt II K (...),

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 września 2019 r., sygn. akt II K (...), oskarżony P. K. został uznany za winnego dokonania zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazano i na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez oskarżonego Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt V Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S..

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego złożył obrońca oskarżonego, który zarzucił naruszenie prawa procesowego, tj. art 437 § 2 k.p.k. poprzez błędne jego zastosowanie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu z uwagi na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości - pomimo, że taka podstawa uchylenia w tej sprawie nie wystąpiła.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga nie jest zasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Zgodnie z uchwałą 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r. (I KZP 3/19, OSNK 2019/6/31), której tezy Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela – „Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zdanie drugie *in fine* k.p.k., jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji.” Nadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, iż w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi od wyroku sądu odwoławczego Sąd Najwyższy nie może oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania wyroku zmieniającego - nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Merytoryczne bowiem rozstrzygnięcie sprawy należy do sądów powszechnych.

Przedmiotem kontroli w postępowaniu regulowanym przepisami Rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego jest jedynie stwierdzenie - ustalenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., V KS 15/18, baza orzeczeń Supremus).

W powyższym kontekście analiza uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji prowadzi do jednoznacznego wniosku, że w sprawie niniejszej wykazano konieczność przeprowadzenia ponownie pierwszoinstancyjnego postępowania sądowego w całości.

Uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego precyzyjnie wskazuje na wady wyroku Sądu I instancji uniemożliwiające orzekanie reformatoryjne. Przede wszystkim dotyczy to:

- dowolnej oceny wyjaśnień oskarżonego P. K. w zakresie sygnalizowanej przeszkody procesowej, o jakiej mowa w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.;
- braku inicjatywy organu procesowego mającej na celu rozstrzygnięcie rudymenarnego, zasadniczego zagadnienia, tj. wystąpienia, bądź też nie okoliczności – przeszkody prawnej *lis pendens* i *res iudicata*.

Sąd Okręgowy wprost wskazał, że w zakresie ustalenia wystąpienia *lis pendens* i *res iudicata* – w kontekście uzyskanych w toku przewodu sądowego informacji – nie przeprowadzono żadnego postępowania dowodowego (uzasadnienie SO – s. 6). Należy zaznaczyć, że realiach konkretnej sprawy mogą ujawnić się okoliczności, dotyczące choćby poszczególnych czynności dowodowych, które uzasadniają wydanie rozstrzygnięcia kasatoryjnego (por. M. Kozak, glosa do powołanej uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19, Palestra, Nr 3/2020, s. 109 i n.).

W swoich wywodach Sąd odwoławczy opisał wady procedowania, gromadzenia i oceny dowodów przez Sąd meriti, co doprowadziło organ kontrolny

do uzasadnionego wniosku o konieczności uchylenia zaskarżonego apelacją wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Uznać należy, że decyzja Sądu *ad quem*, w świetle opisanych rażących błędów jakich dopuścił się Sąd Rejonowy, w pełni uprawniała do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do Sądu pierwszej instancji w celu ponowienia procesu. Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego wynika niezbicie rzeczywista konieczność przeprowadzenia całościowo postępowania dowodowego na nowo, przed Sądem *a quo*.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.